

נתונים על טביעות בחופי ישראל במהלך עונות הרחצה : מינואר 2020 עד סוף יולי 2021

תמצית

מסמך זה נכתב לקראת דיון בוועדת הפנים והגנת הסביבה בנושא הטביעות בחופי ישראל, ומובאים בו נתונים על טביעות למוות בחופי ישראל מינואר 2020 עד סוף יולי 2021, תוך שימת דגש על טביעות במהלך עונות הרחצה. במסמך קודם של מרכז המחקר והמידע של הכנסת הוצגו נתונים על טביעות בשנים קודמות, וכן מידע על סוגיות ופערים בשירותי ההצלה בישראל.¹

להלן עיקרי המסמך:

- חופי ישראל משתרעים לאורך כ-306 קילומטרים, לצד הים התיכון, הכינרת, ים המלח וים סוף; בשנת 2021 יש 157 חופים מוכרזים, לעומת 156 חופים מוכרזים שהיו בשנת 2020; חלק מהחופים המוכרזים אינם פעילים בעונת הרחצה או חלקים ממנה.
- בין 2016 ל-2019 חלה ירידה במספר הטביעות במהלך עונות הרחצה, אולם ב-2020 חלה שוב עלייה;
- מינואר 2020 עד סוף יולי 2021 טבעו 51 איש במהלך עונות הרחצה:
  - * שישה מהם טבעו בחופים מותרים לרחצה, בשעות שבהן ניתנו שירותי הצלה.
  - * הרוב המוחלט של הטובעים הם גברים;
  - * 14 מן הטובעים היו בני יותר מ-60;
  - * רוב הטביעות למוות היו בסוף שבוע, ורוב מקרי הטביעה שאליהם הוזעק אמבולנס של מד"א היו בשעות היום.

¹ ד"ר אילה אליהו, [שירותי ההצלה בחופי הים בישראל](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בנובמבר 2017.

מבוא

חופי ישראל משתרעים לאורך כ-306 ק"מ לצד הים התיכון, הכינרת, ים המלח וים סוף. בשנת 2021 יש 157 חופים מוכרזים (לעומת 156 חופים מוכרזים שהיו בשנת 2020): 105 חופים הם לאורך הים התיכון, 32 סביב הכינרת, 16 לאורך ים המלח ו-4 חופים בים סוף; חלק מהחופים המוכרזים אינם פעילים בעונת הרחצה או בחלקים ממנה, ממגוון סיבות ובהן שיפוצים, עליית מפלס המים בכינרת.²

משרד הפנים אחראי על אסדרת שירותי ההצלה בחופים, לרבות הכרזה על מקומות רחצה מותרים ואסורים. המשרד אחראי גם על הגדרת תקופות עונות הרחצה ושעות הפעילות של שירותי ההצלה. הרשויות המקומיות אחראיות על הפעלת חופי הרחצה, לרבות הפעלת שירותי ההצלה בחופים וכל יתר השירותים הניתנים בחוף, וגם על פיתוח חופים חדשים לרחצה.³

להלן הגדרת מושגים מרכזיים בנושא:⁴

○ **עונת הרחצה** – שירותי ההצלה ברוב החופים אינם ניתנים במשך השנה כולה, אלא רק בעונת רחצה מוגדרת המוכרזת בצו של שר הפנים. עד לשנת 2018 עונת הרחצה נמשכה כשישה חודשים, מא' באייר עד כ"ט בתשרי (בדרך כלל במקביל לחודשים מאי עד אוקטובר); משנת 2019 הוקדמה פתיחת עונת הרחצה, כך שהיא מתחילה ב-ז' ניסן, במועד היציאה של תלמידי בתי הספר לחופשת הפסח (בשנת 2020 נדחתה פתיחת עונת הרחצה בשל הגבלות הקורונה). יש חופים שבהם עונת הרחצה ארוכה יותר, ויש אך חופים שבהם עונת הרחצה נמשכת כל השנה.⁵

○ **שעות רחצה** – לפחות שמונה שעות ביום שבהן יש שירותי ההצלה. הרשויות המקומיות יכולות לקבוע את שעת ההתחלה ושעת הסיום של זמינות שירותי ההצלה, ויכולות להוסיף שעות מעבר למינימום של שמונה שעות. ברוב החופים, שעות הפעילות משתנות במהלך עונת הרחצה: בחודשים יולי-אוגוסט מוקצות יותר שעות רחצה ובשאר חודשי עונת הרחצה מוקצות פחות שעות.

○ **חוף מוכרז לרחצה** – חוף שמותר להתרחץ בו בשעות שבהן יש שירותי הצלה.

○ **חוף שאינו מוכרז לרחצה** – חוף שהרחצה בו אסורה בכל עת.⁶

² משרד הפנים, אגף חופי רחצה, [רשימת החופים המוכרזים לשנת 2020](#), 18 במאי 2020; [רשימת החופים המוכרזים לשנת 2021](#), 1 במרץ 2021.

³ ד"ר אילה אליהו, [שירותי ההצלה בחופי הים בישראל](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בנובמבר 2017.

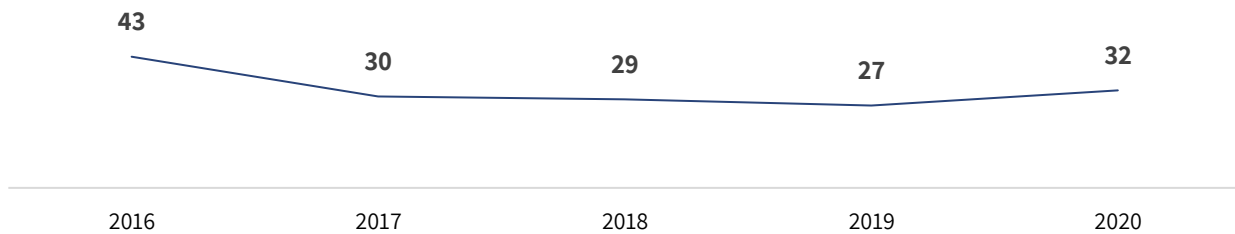
⁴ שם.

⁵ משרד הפנים, [פתיחת עונת הרחצה תשע"ט](#), 11 באפריל 2019; משרד הפנים, [משרד הפנים מודיע על פתיחת עונת הרחצה עם 157 חופי רחצה מוכרזים. שירותי ההצלה בחופים ישובו לפעילות](#), 21 במרץ 2021.

⁶ קטגוריה זו כוללת גם חופים חסרי סטטוס, וחופים שאינם מוכרזים לרחצה אך הרחצה בהם אינה אסורה.

1. נתונים על טביעות למוות בעונות הרחצה

תרשים 1: טביעות למוות בעונות הרחצה בחופי ישראל 2016–2020⁷

מהנתונים אפשר לראות כי בין 2016 ל-2019 חלה ירידה במספר הטביעות בעונות הרחצה, אולם ב-2020 חלה שוב עלייה.

מתחילת עונת הרחצה בשנת 2021 (עונה שעדיין לא הסתיימה) טבעו למוות 19 אנשים. במסמכים קודמים של של מרכז המחקר והמידע של הכנסת, שעסקו בשירותי ההצלה ובמקרי הטביעה בחופי ישראל,⁸ אפשר לראות כי עיקר הטביעות קרו בחופים שבהם לא היו שירותי הצלה זמינים, כלומר בחופים שבהם הרחצה אסורה או בחופים שיש בהם שירותי הצלה, אבל הטביעה התרחשה בשעות שבהן לא היו שירותי הצלה. נתוני הטביעות המובאים בפרק זה מוצגים על פי משתנים אלה.

ההתמקדות במסמך היא ב-51 מקרי הטביעה למוות שאירעו בעונות הרחצה שהיו בתקופה שבין ינואר 2020 לסוף יולי 2021.⁹ בתקופה זו היו שתי עונות רחצה: הראשונה החלה ב-20 במאי 2020 והסתיימה ב-17 באוקטובר 2020 והשנייה החלה ב-20 במרץ 2021 וטרם הסתיימה. בחרנו שלא להשוות בין שתי התקופות המקבילות ב-2020 וב-2021 מכיוון שעונת הרחצה ב-2020 נדחתה ל-20 במאי בשל התפרצות מגפת הקורונה¹⁰ ובחלקים ממנה הוטלו מגבלות תנועה, שייתכן כי השפיעו על הנתונים.

במהלך תקופה זו טבעו למוות 51 איש. להלן מוצגת התפלגות מקרי הטביעות למוות לפי סוג החוף (מוכרז ולא מוכרז) ולפי שעות הרחצה (בשעות שבהן פועלים שירותי ההצלה או בשעות שהם אינם פועלים); ההצגה בדרך זו נועדה לבדוק אם – כפי שהוצג בעבר – רוב מקרי הטביעה מתרחשים בנסיבות שבהן לא פועלים שירותי הצלה. נציין כי החלוקה לשעות הצלה ולשעות שבהן לא פועלים שעות הצלה (לרבות מקרי טביעות בחופים שאינם מוכרזים) נעשתה על ידי משרד הפנים.

⁷ שרה חמודה, אגף חופי רחצה במשרד הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 3 באוגוסט 2021. הודעה לתקשורת של משרד הפנים סיום עונת הרחצה לשנת 2019, 28 באוקטובר 2019.

⁸ ד"ר אילה אליהו, שירותי ההצלה בחופי הים בישראל, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בנובמבר 2017; ד"ר אילה אליהו, מקרי טביעה למוות בחופי הים בישראל בין השנים 2017–2018, 15 ביולי 2018.

⁹ נוסף לכך, שמונה אנשים טבעו שלא בעונות הרחצה: ארבעה ב-2020 ו-ארבעה ב-2021.

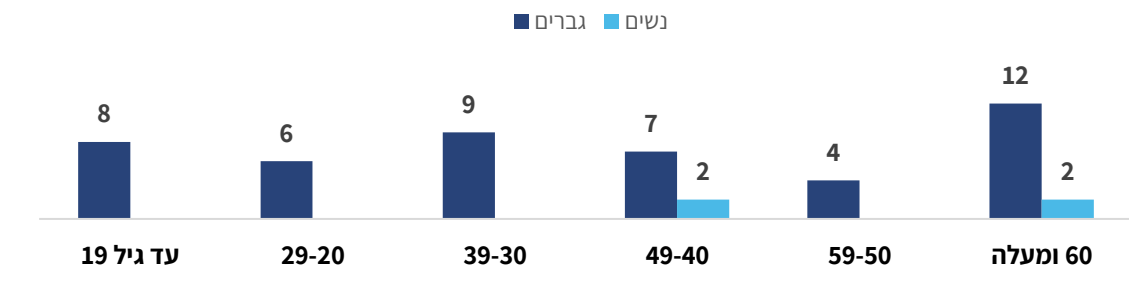
¹⁰ שרה חמודה, אגף חופי רחצה במשרד הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 באוגוסט 2021. אתר משרד הפנים, הודעה לעיתונות: עונת הרחצה 2020 לא תיפתח, 15 במרץ 2020.

טבלה 1: התפלגות טביעות בעונות הרחצה 2020 ו-2021 (עד סוף יולי) לפי סוג חוף וזמן

סך הכול	חוף לא מוכרז ¹¹	חוף מוכרז	
19	13	6	שעות מותרות לרחצה
32	20	12	מחוץ לשעות הרחצה המותרות
51	33	18	סך הכול

- שישה אנשים טבעו למוות בחופים ובשעות שבהם הרחצה הייתה מותרת, כלומר כשפעלו שירותי הצלה.
- 12 איש טבעו למוות בחופים מותרים לרחצה, אך לא בשעות הרחצה;
- 33 איש טבעו למוות בחופים לא מוכרזים לרחצה; נציין כי 13 מהם טבעו בחופים לא מוכרזים, אך בשעות המקבילות לשעות הרחצה המותרות.

תרשים 2: מאפייני הטובעים למוות בעונות הרחצה לפי מגדר וגיל

* גילו של טובע זכר אחד לא ידוע.

- 47 מתוך 51 הטובעים למוות הם גברים;
  - ארבעה טובעים למוות היו בני פחות מ-19, ובהם תינוק בן שנתיים;
  - 14 טובעים למוות היו בני יותר מ-60.
- כאמור, חופי ישראל משתרעים לאורך 306 קילומטרים. רצועת חוף הים התיכון ארוכה מיתר רצועות החוף ומטבע הדברים, הרוב המכריע של הטביעות קרו בים התיכון: 43 מתוך 51 טביעות; ארבע טביעות אירעו בכינרת, שלוש בים המלח ואחת בים סוף.

טבלה 2: התפלגות הטביעות בים התיכון לפי מחוזות וסוג החוף

סך הכול	דרום	תל אביב	מרכז	חיפה	צפון	
12	2	5	1	2	2	חוף מוכרז
31	2	13	4	8	4	חוף לא מוכרז
43	4	18	5	10	6	סך הכול

¹¹ בקטגוריה זו נכללו גם חופים חסרי סטטוס – חופים שהם אומנם לא מוכרזים, אך הרחצה בהם אינה אסורה.

כפי שאפשר לראות בטבלה, 31 מ-43 הטביעות למוות בים התיכון היו בחופים לא מוכרזים. נציין, כי שלוש מתוך ארבע הטביעות בכינרת היו בחוף מותר לרחצה, אם כי לא בהכרח בשעות המותרות (שתי טביעות בשעות הרחצה והשלישית לא שעות הרחצה), בים המלח כל שלוש הטביעות היו בחוף מותר (שתיים בשעות הרחצה) ובים סוף הטביעה היחידה הייתה בחוף לא מוכרז.

הרוב המוחלט של הטביעות אירעו בסופי השבוע – 15 טביעות למוות אירעו בימי שבת ו-10 טביעות למוות אירעו בימי שישי.

תרשים 3: התפלגות הטביעות למוות בעונות הרחצה לפי ימות השבוע (ינואר 2020 עד סוף יולי 2021)

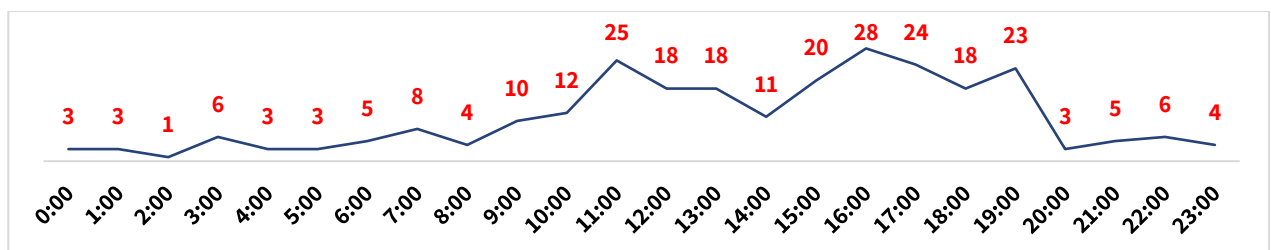
מבין הטובעים למוות בסופי השבוע, רק אחד טבע בעת שהיו שירותי הצלה (בחוף מוכרז בשעות הצלה). נזכיר כי ייתכן שמספר המתרחצים בסופי שבוע גבוה ממספר המתרחצים במהלך השבוע.

2. ניתוח נתוני מד"א על כלל הטביעות

מלבד נתוני משרד הפנים על טובעים למוות, מרכז המחקר והמידע בדק גם את נתוני מגן דוד אדום על מספר מקרי הטביעה שבגינם הוזעקו צוותי אמבולנס של מד"א.¹² מקרים אלו כוללים כל קריאה בשל טביעה, ולא רק קריאה במקרים שבסופם היה מוות.

הנתונים כוללים קריאות בגין טביעות במגוון מקומות, הן בים והן במקומות אחרים, לרבות טביעה באמבט בבית. לפי נתוני מד"א, מספר הקריאות הכולל מינואר 2020 עד סוף יולי 2021 הוא 540. מכיוון שמסמך זה מתמקד בטביעות בחופי הים, ניתחנו רק את 261 מקרי הטביעה שאירעו ב**וודאות** בחופי הים.

תרשים 4: התפלגות 261 מקרי הטביעה בחופי הים על פני שעות היממה¹³

מהתרשים אפשר ללמוד כי רוב מקרי הטביעה שבגינם הוזעקו צוותים של מד"א אירעו בשעות היום, בין 11:00 ל-19:00, כלומר בשעות הרחצה. יש לזכור, כי מספר הרוחצים בשעות אלו גבוה יותר ממספר הרוחצים בשאר שעות היממה.

¹² אלי יפה, ראש שירותי קהילה במגן דוד אדום, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 1 באוגוסט 2021.
¹³ שם.